

Åbent brev til politikerne og forvaltningen i Esbjerg Kommune

Til Sundhed, Omsorg & Socialudvalget samt forvaltningen

Der er truffet nogle beslutninger og formuleret nogle kriterier for §18-midlerne, som efter vores opfattelse markerer et alvorligt skifte i synet på frivilligt socialt arbejde.

Ikke bare administrativt.

Men menneskeligt.

For bag formuleringer om kriterier, målgrupper og effektivisering gemmer der sig et grundlæggende spørgsmål:

Hvad mener kommunen egentlig, at frivillighed er?

For os er frivillighed ikke gratis arbejdskraft.

Vi er ikke en reservefunktion for et presset velfærdssystem.

Vi er mennesker, der bruger vores tid, vores erfaringer, vores relationer og ofte vores egne livshistorier på at skabe fællesskaber for mennesker, der ellers står alene.

Det gør vi ikke, fordi nogen kan bestille os til det.

Vi gør det, fordi vi tror på, at menneskelig kontakt, nærvær og relationer kan noget, som ingen drift, visitation eller standardisering kan erstatte.

Derfor vækker de nye kriterier stor bekymring.

Når frivillighed bliver gjort til et redskab

I de nye kriterier ser vi en udvikling, hvor frivillige sociale indsatser i stigende grad vurderes ud fra, om de overlapper eksisterende tilbud, om de kan dokumenteres på bestemte måder, og om de passer ind i kommunale strukturer.

Men frivillighedens styrke ligger netop i, at den ikke er det samme som kommunen.

Frivillige fællesskaber opstår ofte dér, hvor mennesker ikke føler sig hjemme i systemerne.

Hos mennesker med psykisk sårbarhed. Hos pårørende. Hos mennesker i sorg. Hos mennesker med kronisk sygdom. Hos ensomme borgere. Hos mennesker, der har mistet tilliden til det offentlige.

Vi møder mennesker, som ikke passer ind i kasser.

Og netop derfor bliver det dybt problematisk, når målgrupper indsnævres eller beskrives så uklart, at mennesker risikerer at falde mellem stolene.

Når mennesker med kronisk sygdom, mennesker i krise eller pårørende ikke længere nævnes tydeligt, sender det et signal om, at deres problemer måske ikke længere vurderes som relevante.

Det er ikke bare en formulering.

Det får konsekvenser i virkeligheden.

Frivillighed kan ikke reduceres til drift

Det foreslås samtidig, at der kun undtagelsesvist kan bruges eksterne fagpersoner, hvis kompetencen ikke allerede findes i kommunen.

Men frivillige sociale tilbud fungerer ikke som kommunale afdelinger.

Vi arbejder med mennesker.

Mennesker med traumer. Mennesker med angst. Mennesker med pårørendebelastning. Mennesker med diagnoser og komplekse livssituationer.

Nogle gange kræver det specialiseret viden udefra. Andre gange kræver det mennesker med lived experience.

Det kan ikke altid findes internt i kommunen.

Når man begrænser muligheden for at hente relevant viden og faglighed ind, begrænser man samtidig kvaliteten i de frivillige tilbud.

Et signal om mindre tillid

Reduktionen af støttebeløbet fra 200.000 kr. til 100.000 kr. sender også et tydeligt signal.

At større frivillige sociale indsatser skal kunne mere for mindre.

Men mange foreninger driver allerede aktiviteter på et minimum af ressourcer.

Der er caféer, samtalegrupper, netværk, rådgivning, aktiviteter for ensomme og sårbare mennesker, ledsagelse, fællesspisninger og støttefællesskaber, som hver eneste uge bæres af frivillige.

Ikke fordi det er nemt.

Men fordi behovet er enormt.

Når støtten reduceres, forsvinder opgaverne ikke.

Det gør menneskene heller ikke.

Det betyder blot, at endnu mere ansvar placeres hos frivillige skuldre.

Vi er ikke ansatte uden løn

Der er en voksende tendens i samfundet til at tale om frivillighed som en ressource, der kan "løfte opgaver".

Men frivillige er ikke ansatte uden løn.

Vi er ikke sat i verden for at lukke huller i budgetter.

Frivillighed fungerer kun, fordi mennesker engagerer sig af fri vilje. Fordi relationerne er ægte. Fordi fællesskaberne er båret af engagement og tillid.

Hvis frivillighed bliver mødt med kontrol, begrænsninger og mistillid fremfor samarbejde og respekt, risikerer man at ødelægge det fundament, som hele det frivillige sociale område bygger på.

Hvad vi ønsker

Vi ønsker ikke færre kriterier.

Vi ønsker kloge kriterier.

Kriterier, der anerkender:

- at frivilligt socialt arbejde er relationelt arbejde
- at mennesker ikke passer ind i skarpe målgrupper
- at fællesskaber på tværs af alder er nødvendige
- at frivillighed kræver fleksibilitet
- at kvalitet nogle gange kræver ekstern viden
- at frivillige organisationer skaber værdi, som ikke kan måles alene i økonomi

De frivillige fællesskaber har igen og igen vist deres værdi i Esbjerg Kommune. Under coronapandemien stod frivillige skulder ved skulder og sikrede kontakt, hjælp, nærvær og fællesskab for mennesker i isolation og sårbare situationer. Da de ukrainske flygtninge ankom, trådte foreninger og frivillige endnu en gang til — ikke fordi nogen pålagde dem det, men fordi engagementet og viljen til at hjælpe var til stede.

Der blev fundet boliger, skabt aktiviteter for børn, tilbudt sprogundervisning, hjælp til hverdagen og støtte til at finde fodfæste i et nyt liv. Men vigtigst af alt blev mennesker mødt med omsorg, værdighed og ægte menneskelig interesse.

Netop disse indsatser viser, hvorfor frivilligheden ikke må begrænses af unødigt snævre rammer eller standardiserede krav. Frivilligheden fungerer, fordi mennesker tager ansvar, finder løsninger og løfter i fællesskab. Her gælder ingen partifarver eller organisatoriske interesser — her handler det om at skabe de bedste rammer for flest muligt mennesker. Og det lykkes bedst, når kommune, foreninger og frivillige arbejder sammen i gensidig tillid og med respekt for den styrke, der findes i det lokale fællesskab.

Vi ønsker et samarbejde, hvor frivillige organisationer bliver set som medspillere.

Ikke som billig drift.

For når frivilligheden forsvinder, mister kommunen ikke bare aktiviteter.

Så mister man relationer. Tillid. Nærvær. Fællesskaber.

Og de mennesker, der står tilbage alene, bliver ikke hjulpet af, at kriterierne var administrativt skarpe.

De bliver hjulpet af mennesker.

Det er dét, frivillighed er.

Med venlig hilsen

Gitte Morberg Jensen
Formand

Paraplyorganisation for 156 frivillige sociale foreninger i Esbjerg Kommune